

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله عقیده اسلامی ۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على
رسول الله و على آله و اصحابه الى يوم الدين و
اما بعد :

اسلام با نهی کردن از امور عدیده و مشخصی که متعلق به
قبر و زیارت آنها میشود به صیانت و حفاظت و حمایت از
توحید می پردازد. بر هر مسلمانی واجب است که آن را یاد
بگیرد تا از باطل محفوظ و از گمراهی و ضلالت در امان
باشد که از آن جمله:

۱. دوری کردن از سخن هجر نزد قبرها؛
در حدیثی که رسول الله ج فرمودند: «وَلَا تَقُولُوا هُجْرًا»
مراد از هجر تمام اموری است که شرع از آن نهی کرده
است. و در مقدمه شرک به خداوند به وسیله اهل قبور و
درخواست کردن از غیر خداوند و استغاثه به آنها و طلب
یاری و سلامتی از آنها می آید و تمام آنها از شرک و کفر
بواح و آشکار است. از پیامبر ج احادیث متعدد و صریحی
در منع و نهی از آن و لعنت کردن انجام دهنده آن وارد شده
است. در صحیح مسلم از جندب بن عبدالله روایت است که
گفت: از رسول الله تعالی قبل از فوتش پنج چیز شنیدم که
فرمودند: «أَلَا وَإِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ
قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ وَصَالِحِيهِمْ مَسَاجِدَ أَلَا فَلَا
تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ إِنِّي أَنهَاكُمْ عَنْ ذَلِكَ»
صحیح مسلم (۵۳۲).

«آگاه باشید کسانی قبل از شما قبر پیامبران و صالحان را می
پرستیدند آگاه باشید که قبرها را مسجد قرار ندهید من شما

را از آن نهی کردم». پس دعا کردن از مردگان و
درخواست نیاز از آنها و چیزی از عبادت را به آنها
اختصاص دادن شرک اکبر است. اما نشستن به دور قبرها و
درنگ کردن و ماندن در آنجا به منظور اجابت دعا و مانند
آن نماز خواندن در مساجدی که در آن قبر وجود دارد
بدعتی منکر است. در صحیحین از عائشهل روایت است که
رسول الله صلی الله علیه وسلم در زمان مرضی اش این را
می فرمود و مرتب تکرار می کردند: «لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ
وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ» بخاری
(۱۳۳۰)، و صحیح مسلم (۵۳۱)

«لعنت خدا بر یهود و نصاری باد که قبر پیامبران را
مسجد کردند».

۲. قربانی کردن و سربریدن نزد قبرها؛
اگر آن برای تقرب جستن به صاحبان قبرها به منظور
برآورده شدن نیاز شخص باشد آن شخص دچار
شرک اکبر شده و اگر غیر از آن باشد دچار بدعت
خطرناکی گشته که از بزرگترین وسائل شرک می
باشد. رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «لَا
عَقْرَ فِي الْإِسْلَامِ قَالَ عَبْدُ الرَّزَّاقِ كَانُوا
يَعْقِرُونَ عِنْدَ الْقَبْرِ بَقْرَةً أَوْ شَاةً» سنن أبی داود
(۳۲۲۲).

«سربریدن نزد قبرها در اسلام نیست. عبدالرزاق می
گوید: آنها نزد قبرها گاو یا گوسفند سر می بریدند».

۷.۶.۵.۴.۳. نهی از بلند کردن بر خاک که خارج از آن است، نهی از گچ کاری، نوشتن، تعمیر و نشستن بر روی آن؛

تمام آنها از جمله چیزهایی است که یهود و نصاری به وسیله آن گمراه شدند و از بزرگترین اسباب شرک هستند. از جابر روایت است که: «نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُجَصَّصَ الْقَبْرِ وَأَنْ يُفَعَّدَ عَلَيْهِ وَأَنْ يَبْنَى عَلَيْهِ وَأَنْ يُزَادَ عَلَيْهِ أَوْ يُكْتَبَ عَلَيْهِ» صحیح مسلم (۹۷۰).

«رسول الله صلى الله عليه وسلم از گچکاری قبر، نشستن بر روی آن، تعمیر، بلند کردن یا نوشتن بر روی آن نهی فرمودند».

۸. نماز خواندن به سوی قبر و نزد آنها؛

از ابو مرثد غنوی روایت است که گفت: «سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَا تَصَلُّوا إِلَى الْقُبُورِ وَلَا تَجْلِسُوا عَلَيْهَا» صحیح مسلم (۹۷۲).

«از رسول الله صلى الله عليه وسلم شنیدم که فرمود: به سوی قبرها نماز نخوانید و بر روی آنها ننشینید» و از ابوسعید خدریت روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: «الْأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدٌ إِلَّا الْمَقْبَرَةَ وَالْحِمَامَ» «تمام زمین جز مقبره و حمام مسجد است». سنن أبی داود (۴۹۲)

۹. بنا کردن مسجد بر آن؛

و این بدعت از گمراهیهای یهود و نصاری است. در حدیث عائشهل که پیشتر آورده شد، پیامبر ج می فرماید: «لَعَنَ

اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ

«لعن خدا بر یهود و نصاری باد که قبر پیامبرانشان را مسجد کردند». صحیح بخاری (۱۳۳۰)، و صحیح مسلم (۵۳۱).

۱۰. آن را تبدیل به محل رفت و آمد کردن، و این از جمله بدعتهایی است که به خاطر ضرر و زیان آن نهی صریح بر آن شده است.

از ابوهریره روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: «لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِی عِیدًا وَلَا تَجْعَلُوا بَیُوتَکُمْ قَبُورًا وَحَیْثُمَا کُنْتُمْ فَصَلُّوا عَلَیِّ فَاِنَّ صَلَاتَکُمْ تَبْلُغُنِی»

«قبر مرا محل رفت و آمد قرار مدهید و منازلتان را تبدیل به قبر نکنید هر کجا باشید بر من درود بفرستید که درود و سلام شما به من می رسد». سنن أبی داود (۲۰۴۲)، و مسند أحمد (۳۶۷ / ۲).

{ العید چیزی است مانند عید فطر و عید قربان که مرتب تکرار می شود انسان که مرتب هر روز به خاطر سلام کردن، به زیارت قبر رسول الله صلى الله عليه وسلم می رود مانند این است که آن را عید کرده باشد، پس رسول الله صلى الله عليه وسلم از آن نهی کردند، به مسلمانان امر نمودند در هر کجا که باشند بر او سلام و درود بفرستند زیرا خداوند ملائکه هایی را می فرستد تا سلام را به پیامبر برسانند و این از آسانی دین است چون هر مسلمانی استطاعت و توانایی آن را ندارد که به مدینه برود. }

۱۱. سفر کردن به سوی آن؛

و آن کاری است که از آن نهی شده است. زیرا از وسائل شرک می باشد. از ابوهریره روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: «لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ، وَمَسْجِدِ الرَّسُولِ جَ، وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى» صحیح بخاری (۱۱۸۹)، و صحیح مسلم (۱۳۹۷).

«بار سفر را جز برای زیارت سه مسجد: ۱- مسجد الحرام ۲- مسجد النبی ج ۳- مسجد الاقصی نبندید».

غلو و زیاده روی در دین؛

غلو به معنی زیاده روی در مدح یا ذم چیزی که مستحق آن نیست، می باشد. و در شرع منظور تجاوز از حدودی است که شریعت برای بندگانش در عقیده یا عبادت قرار داده است.

حکم آن: حرام است. نصوص بر نهی و برحذر بودن از آن آمده است و بیان می دارد که سرانجام بد برای اهل آن در حال و آینده می باشد. الله تعالی می فرماید: ﴿يَتَأَهَّلَ الْكِتَابُ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ﴾ (نساء ۱۷۱).

«ای اهل کتاب در دینتان غلو نکنید و بر خداوند جز حق نگویند»

و می فرماید: ﴿قُلْ يَتَأَهَّلَ الْكِتَابُ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ﴾ (مائده ۷۷).

«بگو ای اهل کتاب در دینتان به ناحق غلو و زیاده روی نکنید و به دنبال هوا و آرزوی دسته ای که پیش از این گمراه شدند و بسیاری را گمراه کردند و از راه راست منحرف شدند نروید.»

از ابن عباس رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوَّ فِي الدِّينِ فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ الْغُلُوَّ فِي الدِّينِ»** ^{المسند (۱ / ۳۴۷)}

«از زیاده روی و تجاوز از حد پرهیز نمایید زیرا کسانی که قبل از شما بودند به وسیله زیاده روی در دین نابود شدند.»
از ابن مسعود روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«هَلَكَ الْمُتَنَطِّعُونَ قَالَهَا ثَلَاثًا»** صحیح مسلم (۲۶۷۰)

«سه بار فرمودند: متجاوزین از حد نابود شوند.»

از عمر بن خطاب رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: **«لَا تُطْرُونِي كَمَا أَطَرَتِ النَّصَارَى ابْنِ مَرْيَمَ فَإِنَّمَا أَنَا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ»** صحیح بخاری (۳۴۴۵).

«در حق من آنگونه که نصاری در حق عیسی بن مریم افراط کردند، افراط ننمایید. جز این نیست که من بنده و رسول خداوند هستم.»

مراد از این حدیث این است که در مدح من همانگونه که نصاری در مدح عیسی که او را تا حد ربوبیت و الوهیت بالا بردند زیاده روی نکنید و من تنها بنده خدا هستم پس مرا به آنچه پروردگارم مرا به آن وصف نموده، توصیف کنید و بگویید: بنده و رسول خدا.

پس گمراه از مخالفت امر او و مرتکب شدن در آنچه از آن نهی نموده پرهیز نمی کند و آن را با بزرگترین نقض کننده، نقض می نمایند که آن غلو کردن در تمجید و تمذیح اوست و برای او آنچه را که نصاری در حق عیسی یا نزدیک به آن ادعا کردند، ادعا نمودند. از او درخواست بخشش گناهان و گشایش در سختی، شفای مریضی ها و چیزهای دیگر که تنها مختص به الله تعالی است و شریکی برای او نیست نمودند و همه اینها به خاطر غلو و زیاده روی در دین است.